

CANONUL CEL MARE AL SFÂNTULUI ANDREI CRETANUL

MARȚI, ÎN PRIMA SĂPTĂMÂNA A POSTULUI MARE, LA PAVECERNIȚĂ

(PARTEA A DOUA)

După începutul obișnuit al Pavecerniței Mari din Ceaslov, se începe cântarea acestui Canon în mijlocul bisericii (sau acasă, pentru cei care nu pot merge la biserică).

Cântarea 1, Irmosul:¹

Ajutor și acoperitor S-a făcut mie spre mântuire. Acesta este Dumnezeuul meu și-L voi slăvi pe El; Dumnezeuul părintelui meu și-L voi înălța pe El, căci cu slavă S-a preaslăvit².

Stih: *Miluieste-mă, Dumnezeule, miluieste-mă. (înainte de fiecare tropar)*

Întrecând uciderea lui Cain, de bunăvoie m-am făcut ucigaș sufletului, hrănind trupul și războindu-mă împotriva lui cu faptele mele cele rele.³

Nu m-am asemănat, Iisuse, dreptății lui Abel. Daruri bineprimite nu Ți-am adus Ție niciodată, nici fapte dumnezeiești, nici jertfă curată, nici viață fără prihană.⁴

Precum Cain, așa și noi, ticăloase suflete, n-am adus fapte plăcute Făcătorului tuturor, ci jertfă spurcată și viață netrebnică; pentru acestea ne-am și osândit împreună.⁵

Ziditorule, făcându-mă lut viu, ai pus întru mine trup și oase și suflare și viață; dar, o! Făcătorul meu, Mântuitorul meu și Judecătorule, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc.⁶

Înainte Ta, Mântuitorule, pun păcatele pe care le-am făcut, și rănile sufletului și ale trupului meu, care tâlhărește le-au pus înlăuntrul meu gândurile cele ucigătoare.⁷

De am și greșit, Mântuitorule, dar știu că ești iubitor de oameni; lovești cu milă și Te milostivești fierbinte; pe cel ce plânge îl vezi, și alergi ca un părinte, chemând pe cel risipitor.⁸

Slavă..., **a Treimii:**

Treime, mai presus de ființă, Căreia ne închinăm întru o Unime, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca o milostivă, dă-mi lacrimi de umilință.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Născătoare de Dumnezeu, nădejdea și ajutătoarea celor ce te laudă pe tine, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca o stăpână curată, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc.

¹ Toate irmoasele se cântă de 2 ori la început și o dată la sfârșitul fiecărei cântări.

² Ieșire 15:1-2.

³ Facere 4:3-8.

⁴ Facere 4:4.

⁵ Facere 4:3-5.

⁶ Facere 2:7.

⁷ Luca 10:30.

⁸ Luca 15:20.

Cântarea a 2-a, Irmosul:

Ia aminte, Cerule, și voi grăi și voi lăuda pe Hristos, Care a venit din Fecioară cu trup.

Stih: *Miluieste-mă, Dumnezeule, miluieste-mă.*

Cusutu-mi-a „haine de piele” păcatul, golindu-mă de haina cea dintâi țesută de Dumnezeu.

Îmbrăcat sunt cu îmbrăcaminte de rușine, ca și cu niște frunze de smochin, spre vădirea patimilor celor din voia mea.¹

Îmbrăcatu-m-am urât cu haina de ocară și rușinos sângerată, prin curgerea vieții celei cu patimi și iubitoare de desfătări.

Căzut-am întru întristarea patimilor și în stricăciunea cea materialnică; și pentru aceasta acum vrăjmașul mă asuprește.

Viață iubitoare de cele materiale și de averi alegând eu, Mântuitorule, m-am împresurat acum cu sarcină grea.

Împodobitu-mi-am chipul trupului cu îmbrăcămintea de multe feluri a gândurilor rușinoase, și mă osândesc.

Îngrijitu-m-am cu sârguință numai de podoaba mea cea din afară, nebăgând seama de cortul dinlăuntru, cel după chipul lui Dumnezeu.

Îngropat-am, Mântuitorule, cu patimile frumusețea chipului celui dintâi; dar ca pe dragma [cea pierdută], oarecând, căutându-mă, așa mă află.²

Păcătuit-am ca desfrânata și strig Ție: Eu însumi am greșit! Primește, Mântuitorule, ca niște mir și lacrimile mele.³

Fii mie milostiv, ca vameșul strig Ție; Mântuitorule, curățește-mă; că nimeni din cei din Adam n-au greșit Ție, ca mine.⁴

Slavă..., **a Treimii:**

Pe Tine, Dumnezeul tuturor, Unul în Trei Fețe Te laud: Pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Preacurată Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce una ești prealăudată, roagă-te îndelung să ne mântuim.

Cântarea a 3-a, Irmosul:

Întărește, Doamne, pe piatra poruncilor Tale, inima mea cea clătinată; că Însuți ești Sfânt și Domn.

¹ Facere 3:7.

² Luca 15:8.

³ Luca 7:37-38.

⁴ Luca 18:13.

Izvor de viață Te-am câștigat pe Tine, surpătorul morții, și din inimă strig Ție mai înainte de sfârșit: Greșit-am, milostivește-Te și mă mântuiește.

Greșit-am, Doamne, greșit-am Ție! Milostivește-Te spre mine. Că nu este cineva între oameni, din cei ce au greșit, pe care să nu-l fi întrecut eu cu greșelile.

Păcătoșilor din vremea lui Noe am urmat, Mântuitorule, moștenind osândirea aceloră întru cufundarea potopului.¹

Lui Ham cel batjocoritor de tată, urmând, suflete, n-ai acoperit rușinea aproapelui, întorcându-te cu fața înapoi.²

De arderea păcatului fugi, suflete al meu, ca și Lot. Fugi de Sodoma și de Gomora; fugi de flacăra a toată pofta cea nebunească.³

Miluieste-mă, Doamne, miluieste-mă strig Ție, când vei veni cu îngerii Tăi, să răsplătești tuturor după vrednicia faptelor.

Slavă..., **a Treimii:**

Treime neamestecată, nezidită, Fire fără început, Care ești laudată în Treimea Fețelor, mântuiește-ne pe noi, care cu credință ne închinăm stăpânirii Tale.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Pe Fiul cel fără de ani din Tatăl, sub ani L-ai născut, neștiind de bărbat, Născătoare de Dumnezeu. Minune străină! Că alăptând, ai rămas fecioară.

Cântarea a 4-a, Irmosul:

Auzit-a prorocul de venirea Ta, Doamne, și s-a temut: că aveai să Te naști din Fecioară, și oamenilor să Te arăți, și a grăit: Auzit-am auzul Tău și m-am temut; slavă puterii Tale, Doamne.⁴

Priveghează, o, suflete al meu, și te fă deosebit, ca cel mare între patriarhi; ca să dobândești fapta cu gândirea cea înaltă; ca să te faci minte văzătoare de Dumnezeu, să ajungi în norul cel tainic prin gândire, și să te faci neguțător de lucruri mari.⁵

Pe cei doisprezece patriarhi născându-i cel mai mare între patriarhi, suflete al meu, tainic ți-a făcut scară spre suirea prin faptă, iar pe fiii săi ca pe niște temeuri și trepte, ca niște suișuri preaînțelepțește așezându-i.

Lui Esav cel urât asemânându-te, suflete, ai dat amăgitorului tău frumusețea neșterii celei dintâi, și de la binecuvântarea părintească ai căzut și îndoit te-ai amăgit, ticăloase, cu fapta și cu gândirea; pentru aceasta acum pocăiește-te.⁶

¹ Facere 6:1-17.

² Facere 9:22-23.

³ Facere 19:15-17.

⁴ Avacum 3:2-19; Isaia 7:14.

⁵ Facere 32:28.

⁶ Facere 25:32, 27:37; Maleahi 1:2-3.

Edom s-a chemat Esav, pentru marea înverșunare a amestecării cu femei. Căci cu neînfrânarea pururea aprinzându-se și cu plăcerile întinându-se, Edom s-a numit, care înseamnă: înfierbântarea sufletului celui iubitor de păcate.¹

De Iov cel de pe gunoi auzind că s-a îndreptățit, suflete al meu, n-ai râvnit bărbăției aceluia; n-ai avut tăria gândului lui în cele ce ai cunoscut, ci știind, te-ai ispitit și te-ai arătat nerăbdător.²

Cel ce era mai înainte pe tron, acum se vede gol pe gunoi, cu răni; cel cu mulți copii și mărit, îndată este lipsit de fii și de casă; căci socotea gunoiul palat și rănilile mărăgăritar.³

Slavă..., **a Treimii:**

Nedespărțită în ființă, neamestecată în Fețe, așa Te teologhisim pe Tine Dumnezeire – Unime în Treime, ca pe Ceea ce ești Una cu împărăția și Împreună cu tronul; și strig Ție cântarea cea mare, ce se cânta întreit întru cele de sus.⁴

Și acum..., **a Născătoarei:**

Și ai născut și ești fecioară, și ai rămas întru amândouă cu firea, Fecioară. Cel ce S-a născut înnoiește legile firii, iar pântecelul a născut nesimțind dureri. Unde Dumnezeu voiește, se biruiește rânduiala firii; că face câte voiește.

Cântarea a 5-a, Irmosul:

Dis-de-diminează, Iubitorule de oameni, mă rog luminează-mă și mă povățuiește la poruncile Tale, și mă învață, Mântuitorule, să fac voia Ta.⁵

Auzit-ai, suflete, de coșul lui Moise cel purtat de apele și de valurile râului, că a fost păzit de demult ca într-o cămară, scăpând de uneltirea cea amară al lui Faraon.⁶

De ai auzit, ticăloase suflete, de moașele ce ucideau oarecând partea bărbătească cea nevârstnică, sugere acum înțelepciunea ca marele Moise.⁷

Nu ți-ai omorât mintea lovind-o, precum marele Moise pe egipteanul, ticăloase suflete; deci, cum vei locui în pustiul patimilor fără pocăință?⁸

În pustiu a locuit marele Moise. Vino dar, suflete, de urmează vieții lui, ca să te învrednicești a vedea și arătarea lui Dumnezeu cea din rug.⁹

Toiagul lui Moise te închipuiește, suflete; căci a lovit marea și a încheșat adâncul cu însemnarea dumnezeieștii Cruci, prin care vei putea și tu să săvârșești lucruri mari.¹⁰

¹ Facere 25:30.

² Iov 1:1-22.

³ Iov 2:11-13.

⁴ Isaia 6:1-3.

⁵ Psalmii 62:2; 118:45.

⁶ Ieșire 2:3.

⁷ Ieșire 1:8-22.

⁸ Ieșire 2:11-12.

⁹ Ieșire 3:2-3.

¹⁰ Ieșire 14:21-22.

Aaron a adus lui Dumnezeu foc fără prihană, fără vicleșug; iar Ofni și Fineas, ca și tine, suflete, au adus viață străină de Dumnezeu și întinată.¹

Slavă..., **a Treimii:**

Pe Tine, Treime, Te cântăm, pe Unul Dumnezeu; Sfânt, Sfânt, Sfânt ești, Părinte și Fiule și Duhule, Ființă neamestecată, Unime căreia pururea ne închinăm.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Din tine, cea nestrucată și fără bărbat, Maică-Fecioară, S-a îmbrăcat întru a mea frământătură Dumnezeu, Cel ce a zidit veacurile, unindu-Și Sieși firea omenească.

Cântarea a 6-a, Irmosul:

Strigat-am cu toată inima mea către înduratul Dumnezeu și m-a auzit din iadul cel mai de jos; și a scos din stricăciune viața mea.

Valurile păcatelor mele, Mântuitorule, ca cele din Marea Roșie întorcându-se, m-au acoperit degrab, ca oarecând pe egipteni și pe conducătorii lor.²

Voie slobodă fără cunoștință ai avut, suflete, ca și Israel mai înainte; căci mai mult decât dumnezeiasca mană, ai ales neînțelepțește lăcomia patimilor cea iubitoare de plăceri.³

Fântânile cananieștilor gânduri mai mult le-ai cinstit, suflete, decât vâna pietrei, din care izvorul înțelepciunii varsă apele teologiei.⁴

Cărnurile cele de porc și căldările și bucatele cele egiptene, mai mult decât cele cerești ai voit, suflete al meu; ca și de demult nemulțumitorul popor în pustie.⁵

Când Moise, sluga Ta, a lovit piatra cu toiagul, atunci tainic a preînchipuit coasta Ta cea de viață făcătoare; din care toți scoatem băutura vieții, Mântuitorule.⁶

Cercetează, suflete, și iscodește ca Iosua al lui Navi, cum este pământul făgăduinței și locuiește în el cu bună legiuire.⁷

Slavă..., **a Treimii:**

Treime sunt neamestecată și nedespărțită, și Unime despărțită după Fețe, dar unită după Fire. Așa mărturisește [Însuși] Tatăl și Fiul și Dumnezeiescul Duh.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Pântecele tău ne-a născut nouă pe Dumnezeu, cu chipul ca și noi; deci ca Ziditorul tuturor, roagă-L, Născătoare de Dumnezeu, ca prin rugăciunile tale să fim îndreptățiți.

Doamne, miluiește (de 3 ori)

¹ I Regi 2:12-13.

² Ieșire 14:26-28, 15:4-5.

³ Numerii 21:5.

⁴ Facere 21:25; Ieșire 17:6.

⁵ Ieșire 16:3.

⁶ Ieșire 17:6; Ioan 19:34.

⁷ Isus Navi 2:1.

CONDAC, glasul al 6-lea:

Suflete al meu, suflete al meu, scoală! Pentru ce dormi? Sfârșitul se apropie și te vei tulbura. Deșteaptă-te dar, ca să se milostivească spre tine Hristos Dumnezeu, Cel ce este pretutindeni, și toate le plinește.

Cântarea a 7-a; Irmosul:

Păcătuit-am, fărădelege și nedreptate am săvârșit înaintea Ta; nici am păzit, nici am făcut precum ne-ai poruncit nouă; dar nu ne părăsi pe noi până în sfârșit, Dumnezeul părinților.¹

Purtat fiind chivotul în car, când au cotit junicile, Zan² s-a atins [să-l sprijine], și a fost certat de mânia lui Dumnezeu. Deci de îndrăzneala aceuia fugind, suflete, cinstește bine cele dumnezeiești.³

Auzit-ai de Abesalom cum s-a sculat împotriva firii. Cunoscut-ai faptele lui cele întinate, cu care a batjocorit patul lui David, tatălui său; dar și tu ai urmat pornirilor lui celor pătimase și iubitoare de plăceri.⁴

Supus-ai trupului tău vrednicia ta cea nerobită, și ca pe un alt Ahitofel aflând pe vrăjmașul, suflete, te-ai învoit cu sfaturile lui; dar Însuși Hristos le-a risipit, ca tu întreg să te mântuiești.⁵

Solomon cel minunat și plin de harul înțelepciunii, făcând vicleșug înaintea lui Dumnezeu oarecând, s-a depărtat de la El; căruia și tu ți-ai asemănat netrebnicia ta viață, suflete.⁶

De plăcerile patimilor fiind silit, s-a întinat, vai mie!, iubitorul înțelepciunii, iubitor de femei desfrânate făcându-se și înstrăinându-se de Dumnezeu; acestuia, o suflete, ai urmat cu gândul, prin dezmierdări rușinoase.⁷

Lui Roboam, celui ce n-a ascultat sfatul tatălui său, ai râvnit, suflete, împreună și lui Ieroboam, slugii celei prea rele, care s-a răzvrătit oarecând; dar fugi de pilda lor, și strigă lui Dumnezeu: Păcătuit-am, miluiește-mă!⁸

Slavă..., a Treimii:

Treime neamestecată și nedespărțită, Unime sfântă de-o-ființă; Lumini și Lumină; și Trei sfinte, și Unul sfânt – așa este cântată Treimea-Dumnezeu. Laudă deci și preaslăvește, suflete, viață și vieți, pe Dumnezeul tuturor.

Și acum..., a Născătoarei:

Te laudăm, te binecuvântăm și te preacinstim, Născătoare de Dumnezeu, că ai născut pe Unul din Treimea cea nedespărțită, pe Unul Fiu și Dumnezeu; și tu însăși ne-ai deschis nouă celor de pe pământ cele cerești.

¹ Daniel 9:5-6.

² În textul ebraic acesta este numit Uza sau Oza.

³ II Regi 6:6-7.

⁴ II Regi 15:1-37, 16:21.

⁵ II Regi 16:20-21.

⁶ III Regi 3:12, 11:4-6.

⁷ III Regi 11:6-8.

⁸ III Regi 12:13-14,20.

Cântarea a 8-a, Irmosul:

Pe Cel pe Care-L slăvesc oștile cerești și de El se cutremură heruvimii și serafimii, toată suflarea și zidirea, lăudați- L, binecuvântați-L și-L preainălțați întru toți vecii.

Tu, suflete, lui Ozia râvnind, lepra lui întru tine îndoit ai luat-o; că cele necuvioase cugeți, și cele fără de lege faci; lasă deci cele ce ai și aleargă la pocăință.¹

De niniviteni ai auzit, suflete, că s-au pocăit către Dumnezeu în sac și cenușă; acestora n-ai urmat, ci te-ai arătat mai rău decât toți cei ce au greșit mai înainte de lege și după lege.²

De Ieremia cel din groapa cu noroi ai auzit, suflete, care a plâns cu tânguire cetatea Sionului și lacrimi a vărsat. Urmează vieții lui celei plângătoare și te vei mântui.³

Iona în Tars a fugit, cunoscând dinainte întoarcerea ninivitenilor; ca un proroc a cunoscut milostivirea lui Dumnezeu, dar împreună cu ei râvnea, ca să nu rămână mincinoasă prorocia lui.⁴

De Daniel ai auzit, o, suflete, cum a astupat gurile fiarelor în groapă; ai înțeles cum tinerii cei ce au fost cu Azaria au stins prin credință văpaia cuptorului cea arzătoare.⁵

Pe toți cei din Legea Veche, i-am adus ție, suflete, spre pildă; urmează faptelor iubitoare de Dumnezeu ale dreptilor și fugi de păcatele cele viclene.

Binecuvântăm pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Părinte, Cel ce ești fără început, Fiule, Cel împreună fără de început, Mângâietorul cel bun și Duhule cel drept; [adică:] Născătorule al lui Dumnezeu-Cuvântul, Cuvinte al Tatălui celui fără început, Duhule cel viu și făcător, Treime în Unime, miluiește-mă.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Ca din porfiră s-a țesut trupul lui Emmanuel înlăuntru în pântecele tău, Preacurată, ceea ce ești porfiră înțelegătoare; pentru aceasta, Născătoare de Dumnezeu, cu adevărat pe tine te cinstim.

Cântarea a 9-a, Irmosul:

Nașterea din zămislire fără de sămânță este netâlcuită; rodul Maicii celei fără de bărbat este nestruciat; că nașterea lui Dumnezeu înnoiește firile. Pentru aceasta pe tine toate neamurile, ca pe o Maică-Mireasă a lui Dumnezeu, cu dreaptă credință te mărim.

Hristos a fost ispitit, diavolul îl ispitea, arătându-I pietrele ca să le facă pâini. În munte L-a suit să vadă într-o clipită toate împărățiile lumii. Teme-te, o, suflete, de înșelăciune; trezește-te, roagă-te în tot ceasul lui Dumnezeu.⁶

¹ IV Regi 15:5; II Cronici 26:19.

² Iona 3:5.

³ Ieremia 38:6.

⁴ Iona 1:3.

⁵ Daniel 14:31, 3:24.

⁶ Matei 4:1-9; Marcu 1:12-13; Luca 4:1-12.

Turtureaua cea iubitoare de pustie, sfeșnicul lui Hristos, glasul celui ce strigă a glăsuț, predicând pocăința, căci Irod a săvârșit fărădelege cu Irodiada. Vezi dar, suflete al meu, să nu te prinzi în cursele celor fără de lege, ci degrab îmbrățișează pocăința.¹

În pustie a locuit Înaintemergătorul harului, și Iudeea toată și Samaria auzind, au alergat și, botezându-se, și-au mărturisit cu bucurie păcatele lor; căroră tu, suflete, n-ai urmat.²

Nunta cinstită este și patul neîntinat, căci Hristos amândouă le-a binecuvântat mai înainte, ospătându-Se trupește, și în Cana Galileii la nuntă apa în vin prefăcând, arătând întâia minune, ca tu să te schimbi, o, suflete.³

Hristos a întărit pe slăbănogul ce și-a ridicat patul; pe fiul văduvei a înviat și pe sluga sutașului [a vindecat], și samarinencei arătându-Se, a închipuit mai înainte ție, suflete, închinarea în Duh.⁴

Pe ceea ce-i curgea sânge a tămăduit-o Domnul cu atingerea de poala Lui; pe cei leproși i-a curățit, pe orbi i-a luminat și pe cei șchiopi i-a îndreptat; pe surzi, pe muți și pe cea gârbovită până la pământ, i-a tămăduit cu cuvântul, ca tu să te mântuiești, ticăloase suflete.⁵

Slavă..., **a Treimii:**

Pe Tatăl să-L laudăm, pe Fiul să-L preaînălțăm, dumnezeiescului Duh cu credință să ne închinăm, Treimii celei nedespărțite, Unimii după ființă; că Lumină ești și Lumini, și Viață și Vieți, Făcătoare de viață și Luminătoare marginilor [pământului].

Și acum..., **a Născătoarei:**

Biserica toată⁶ o păzește, Preacurată Născătoare de Dumnezeu; că întru tine cu credință nădăjduind, întru tine se și întărește, și prin tine biruind, înfrânge toată încercarea, alungă toată rătăcirea și călăuzește pe fiii ei.

Cuvioase Părinte Andree, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Andree cinstite, și Părinte de trei ori fericite, păstorul Cretei, nu înceta rugându-te pentru cei ce te laudă, ca să ne izbăvim de toata mânia, necazul și stricăciunea, și de greșeli nenumărate, noi cei care cinstim pururea pomenirea ta cu credință.

Apoi se continuă restul Pavcerniței Mari, după Ceaslov.

¹ (Este vorba despre Ioan Botezătorul) Cântarea Cântărilor 12:12; Isaia 40:3; Matei 3:8; Marcu 6:17; Luca 3:19-20.

² Matei 3:1-6; Marcu 1:3-6.

³ Evrei 13:4; Ioan 2:1-11.

⁴ Matei 9:6, 8:13; Luca 7:14; Ioan 4:7-24.

⁵ Matei 9:20, 11:5; Luca 13:11-13.

⁶ În original se face referire la cetatea Constantinopolului. În consecință, întreg troparul a fost reformulat.